

XIII. Väliaikainen kotitalousjohtokunta.

Väliaikainen kotitalousjohtokunta antoi 1931 vuoden toiminnastaan seuraavan selostuksen:

Kun sosialilautakunta silloisessa muodossaan lopetettiin vuoden 1930 lopulla eikä kaupunginvaltuusto hyväksynyt kotitalouslautakunnan perustamisesta tehtyä ehdotusta, valtuutti kaupunginhallitus entisen kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnan jäsenet väliaikaisen kotitalousjohtokunnan nimisenä jatkamaan toimintaa vuonna 1931. Johtokuntaan kuuluivat tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana sekä jäseninä rouvat H. Brander, H. Gebhard ja S. Lagerborg-Stenius. Tarkastaja Sillanpään ollessa ulkomailla keväällä toimi rouva Gebhard puheenjohtajana. Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa 17 kertaa.

Toiminta oli järjestetty kahteen eri paikkaan: kotitalouskerhoon, talossa Mäkelänkatu n:o 45 ja opetuskeittiöön, Helsinginkadun n:ossa 26. Vakituisina kotitalousneuvoina toimivat käsityönopettajatar I. Grotenfelt edellisessä ja talousopettajatar A. Salonen jälkimmäisessä paikassa. Apuopettajina olivat talousopettajattaret M. Koivisto ja E. Sore, sekä käsityönopettajattarina L. Lehtonen ja A. Kautonen; kerhotyötä johti vuoden alussa käsityönopettajatar T. Holmberg ja neiti S. Petäjä ja vuoden lopussa neiti A. Viitalo. Tammikuun 23—maaliskuun 6 ja maaliskuun 19—24 p:n välisenä aikana, jolloin neiti A. Salosella oli osin auskultoimis-, osin sairaslomaa, sekä huhtikuun 1 p:stä toukokuun 29 p:ään hänen ollessaan opetuskeittiössä järjestettyjen työttömien talousapulaisten talouskurssien opettajana hoiti hänen vikaansa neiti E. Sore.

Talousovetusta annettiin 13 johtokunnan järjestämällä ruuanlaitto-, 5 leipoma- ja 5 säilykekurssilla, sekä 4 kasvisruoka- ja 7 jouluruokakurssilla. Oppilaita oli 510. Havainto-opetusta annettiin kummassakin keittiössä kerran viikossa, yhteensä 42 kertaa, n. 1,290 osanottajalle.

Käsityönopetusta annettiin neuvonnan muodossa sekä kotitalouskerhossa että työväenopistotalon käsityösalissa, joka tätä tarkoitusta varten annettiin johtokunnan käytettäväksi. Kaikkiaan järjestettiin 12 vähintään 2 kuu-kautta kestävää neuvontakurssia, joilla kävi kaikkiaan 552 osanottajaa, joita opastettiin ompelemaan yksinkertaisia alus- ja pitovaatteita. Suurta painoa pantiin vanhojen, käytettyjen pukujen korjaamiseen ja uusimiseen sekä lasten vaatteiden valmistamiseen.

Alkuun Vallilan kunnallisten työväen asuntojen äitejä varten perustettu Äiti-kerho toimi vuonna 1931 johtokunnan alaisena. Se kokoontui kerran viikossa, yhteensä 38 kertaa, jolloin kotitalouskerholassa pidettiin kerhoiltoja; osanottajia oli n. 20—30 kunakin kertana. Tuttavallisesti seurustellen äitien kanssa, kirjallisuutta lukemalla ja esitelmää pitäen koetettiin antaa heille

neuvoja ja herätteitä. Kerran kuussa, kaikkiaan 7 kertaa, järjestettiin ohjelmallinen juhla kerhon jäsenille perheineen. Jäseniä oli kaikkiaan n. 60.

Kerran kuussa järjestivät neuvot vuorotellen opetuskeittiössä ja kotitalouskerholassa kaikkiaan 8 koti-iltaa, joihin kutsuttiin kaikkien kurssien osanottajat. Esitelmien, puheiden ja erilaisten esitysten avulla neuvot yrittivät näissä tilaisuuksissa herättää harrastusta kodinhoitoa koskeviin kysymyksiin. Näissä koti-illoissa kävi n. 675 kuulijaa.

Vielä järjestettiin vuoden kuluessa kahdet pesukurssit, toiset työttömien talousapulaiskurssien oppilaille, toiset yleisölle. Oppilaita oli yhteensä 24 ja ohjaajana toimi Elannon pesulan johtajatar H. Kankkunen.

Ohjesäännössä mainittu kodeissakäyminen osoittautui vaikeaksi järjestää, minkä tähden kurssien ja muiden tilaisuuksien yhteydessä annettiin erilaista opetusta halukkaille kurssilaisiin kuulumattomillekin henkilöille.

Aivan erikoisen ryhmän kotitalousjohtokunnan työssä muodostaa Vallilan kotitalouskerholassa harjoitettu tyttöjen kerhotoiminta. N. 120 11—16 vuoden ikäistä tyttöä kokoontui ryhmittäin kaksi kertaa viikossa, koko vuonna kaikkiaan 369 kertaa, jolloin heitä opastettiin käsitöissä, erilaisissa askarteluissa, laululeikeissä ja vähän myöskin taloustoimissa. Kerhon johtajat järjestivät sitäpaitsi seitsemän juhlaa kerholaisille. Heidän keskuuteensa perustetulla laulukoorolla oli 22 harjoitusta, joihin myöskin Äiti-kerholaiset ottivat osaa.

Näiden työmuotojen lisäksi on vielä mainittava työttömille talousapulaisille järjestetyt erikoiskurssit, joita varten kaupunginhallitus maaliskuun 16 p:nä käyttövaroistaan mahdollisen työttömyyden vastustamiseksi myönsi 28,000 markkaa. Kurssit toimeenpantiin opetuskeittiössä huhtikuun 1 — toukokuun 29 p:n välisenä aikana ja niihin osallistui 17 oppilasta. Opettajattarena toimi neiti A. Salonen, ja muutamat muut henkilöt luennoivat eri aloilta.

Johtokunnan luvalla saivat diakonissalaitos ja Helsingin suomalainen Marttayhdistys joitakuita kertoja käyttää keittiötä Helsinginkadun talossa n:o 26, ja Kumpulän siirtolapuutarhan jäsenkerho kokoontui joka toinen lauantai kotitalouskerholassa.

Kotitalousjohtokunnan menoarvio vuodelta 1931 nousi 149,750 markkaan, lukuunottamatta vakinaisten neuvotien palkkoja, jotka olivat 57,840 markkaa. Vuoden kuluessa oli johtokunnan kuitenkin pakko pyytää lisäämäärärahaa tilapäistä työvoimaa varten, sillä muuten ei työtä syyskuukausina olisi voitu jatkaa yhtä laajana kuin keväällä. Kaupunginvaltuusto myönsikin syyskuun 16 p:nä tätä tarkoitusta varten 13,725 markkaa. Eri menolistä mainittakoon: johtokunta 5,150 markkaa ja tilapäinen työvoima 56,785 markkaa, josta talousopetuksen osalle tuli 24,300 markkaa, käsityöneuvonnan osalle 16,735 markkaa ja kerhotyön osalle 15,750 markkaa. Vallilan huoneiston vuokra oli 54,000 markkaa, kun sen sijaan opetuskeittiötä Helsinginkadun talossa n:o 26 saatiin käyttää vuokratta. Lämpö ja valo maksoivat 7,239: 40 markkaa, siivous 9,951: 50 markkaa ja havainto-opetukseen käytettiin 7,999: 20 markkaa. Varmastikin on kaupungin näin auliisti myöntämistä varoista ollut suurta hyötyä ja apua juuri sille väestön osalle, jonka keskuudessa tätä kunnallista valistus- ja neuvontatoimintaa harjoitetaan.